

DZICZYŻNA	N O R M A B R A Ń Z O W A	BN-83
	Zwierzyna gruba Tusze łośi, jeleni, danieli, sarn, dzików w skórze — mrożone	9241-13
		Grupa katalogowa 1199

1. WSTĘP

1.1. Przedmiot normy. Przedmiotem normy są mrożone tusze łośi, (*Alces alces* L.), jeleni (*Cervus elaphus* L.), danieli (*Dama dama*), sarn (*Capreolus capreolus*), i dzików (*Sus scrofa*). Do mrożenia należy przeznaczać tusze o jakości odpowiadającej wymaganiom BN-83/9241-04.

1.2. Zakres stosowania normy. Normę stosuje się do oceny mrożonych tusz w skórze, dopuszczonych do obrotu przez urzędowego lekarza weterynarii.

Tusze mrożone w skórze przeznaczone na eksport powinny odpowiadać wymaganiom klasy 1 lub wg wymagań odbiorcy zagranicznego.

1.3. Określenia

1.3.1. deformacja — zniekształcenie układu anatomicznego spowodowane mechanicznym uszkodzeniem kośćca lub wadliwym uformowaniem przed mrożeniem.

1.3.2. stan termiczny mięsa — temperatura tuszy wyrażona w °C mierzona wg 5.4.1.

1.3.3. partia wysyłkowa — część towaru (zamrożonych tusz), jednego gatunku i jednej klasy jakościowej, przeznaczona do jednorazowego odbioru lub wysłania.

1.3.4. pozostałe określenia — wg BN-83/9241-04.

2. PODZIAŁ I OZNACZENIE

2.1. Podział

2.1.1. Klasy jakości — wg BN-83/9241-04.

2.1.2. Klasy wagowe — wg BN-83/9241-04.

2.2. Przykład oznaczania jelenia mrożonego, pierwszej klasy jakości:

JELEŃ MROŻONY I BN-83/9241-13

3. WYMAGANIA

3.1. Stan termiczny mięsa. Zwierzyna mrożona o temperaturze nie wyższej niż:

- w obrocie krajowym -8°C ,
- w eksporcie -18°C .

3.2. Tusze łośi, jeleni, danieli, sarn

3.2.1. Uformowanie. Udźce związane razem sznurkiem przewleczonym pod ścięgnami Achillesa. Uformowanie tuszy wg układu anatomicznego w pozycji wiszącej za tylne kończyny.

W klasie 1 przy dużych sztukach (łoś, jelen) dopuszczalna deformacja szyi.

W klasie 2 — dopuszczalna deformacja.

3.2.2. Konsystencja mięsa twarda, przy opukiwaniu wydająca charakterystyczny dźwięk.

3.2.3. Masa, obróbka, sierść, powierzchnia mięśni, uszkodzenia sierści i części tuszy, zapach, barwa mięsa i tłuszczu — wg BN-83/9241-04.

3.3. Tusze dzików

3.3.1. Uformowanie. Tylne nogi w połowie związane sznurkiem. Uformowanie wg układu anatomicznego w pozycji wiszącej za tylne nogi. W klasie 2 — dopuszczalna deformacja.

3.3.2. Konsystencja — twarda, przy opukiwaniu wydająca charakterystyczny dźwięk.

3.3.3. Masa, obróbka, szczecina, powierzchnia mięśni, uszkodzenia szczeciny i części tuszy, zapach, barwa mięsa i tłuszczu — wg BN-83/9241-04.

4. PAKOWANIE, PRZECHOWYWANIE I TRANSPORT

4.1. Pakowanie. Opakowania nie stosuje się.

4.2. Znakowanie — wg BN-83/9241-04.

4.3. Przechowywanie. Tusze łośi, jeleni, danieli, sarn i dzików w skórze należy po zamrożeniu przechowywać wg PN-76/A-07005.

4.4. Transport. Środki transportu, załadowanie, przewóz i wyładowanie oraz czas transportu tusz mrożonych wg BN-63/8003-01.

5. BADANIA

5.1. Badania zgodności partii przeprowadza się organoleptycznie wg wymagań 1.3.3.

Zgłoszona przez Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Produkcji Leśnej LAS
Ustanowiona przez Dyrektora Ośrodka Badawczo-Rozwojowego Produkcji Leśnej LAS dnia 31 sierpnia 1983 r.
jako norma obowiązująca od dnia 1 kwietnia 1984 r.
(Dz. Norm. i Miar nr 15/1983 poz. 29)

5.2. Pobieranie próbek tusz mrożonych przeznaczonych na eksport regulują odrębne przepisy.

5.3. Badanie tusz przeznaczonych do przetwórstwa. Badaniu podlega każda tusza po rozmrożeniu.

5.4. Opis badań

5.4.1. Sprawdzanie stanu termicznego mięsa — przeprowadza się przez zmierzenie temperatury wg BN-83/9241-04 p. 5.3.1.

5.4.2. Sprawdzanie uformowania i konsystencji tusz zwierzyni grubej przeprowadza się organoleptycznie.

5.4.3. Sprawdzanie masy poszczególnych tusz, obróbki, sierści, szczeciny, powierzchni mięśni, uszkodzeń sierści i części tuszy, zapachu, barwy mięsa i tłuszczu wg BN-83/9241-04.

5.5. Ocena partii. Partię tusz należy uznać za zgodną z wymaganiami normy, jeżeli badania wykazały zgodność z postanowieniami normy. Niezgodność z wymaganiami normy dyskwalifikuje daną tuszę.

K O N I E C

INFORMACJE DODATKOWE

1. Instytucja opracowująca normę — Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Produkcji Leśnej LAS.

2. Normy związane

PN-76/A-07005 Towary żywnościowe. Warunki klimatyczne i okresy przechowywania w chłodniach

BN-63/8003-01 Mięso, podroby i tłuszcze zwierząt rzeźnych. Transport

BN-83/9241-04 Zwierzyna gruba. Tusze łosi, jeleni, danieli, sarn, dzików w skórze — świeże

3. Symbol wg SWW — 4381-1.

4. Autorzy projektu normy — mgr inż. Alicja Urbanowicz — Toruńskie Przedsiębiorstwo Produkcji Leśnej LAS w Toruniu, inż. Kazimierz Rzeźniczak — Poznańskie Przedsiębiorstwo Produkcji Leśnej LAS w Poznaniu, inż. Marian Adamski — Zielonogórskie Przedsiębiorstwo Produkcji Leśnej LAS w Zielonej Górze, Władysław Czech — Zielonogórskie Przedsiębiorstwo Produkcji Leśnej LAS w Zielonej Górze.